

POTOPA

Napisał: HENRYK SIEKIEWICZ. Velký historický román.

To fka obrátil se k poslu.

— Jeď k Domaševičům — řekl, at přijedou s ručnicemi.

— Nu a vy holky! vykřikl náhle starý na deery. Nuže, holky! ven na ves! Budte šlechtu, at se šavli chápě! Pannu! unesi Kmitie! Jakže? Pán Bůh hřích odpust! Lotr, zbojník!

— Pojďte i my budit — řekl Volodyjovskij — bude to dřív. — Jděte! Koně, alyšim, jsou už zde!

Po chvíli sedli na koně, s nimi dva čeledínové; Ogarek a Syruš. Všichni dali se cestou mezi chatami zástěnků, tlukouce na dvěře a na okna a křičíce se hrdlo stačilo.

— Šavle do ruky! Šavle! — Panna ve Vodoktech unesena! — Kmitie v okolí!

Na to volání kde kdo vyběhl z chat, aby se podíval co se děje, a zvěděv, o čem se jedná, sám každý do křiku se dal: "Kmitie je tu! Panna unesena!" Vše pospíchalo sedlati koně a šavli se opásati. — Stále víc hlasů opakovalo: "Kmitie je tu!" V celém zástěnků nastal ruch, světla počala se blyskáti, rozlehl se pláč žen a štekot psů.

Konečně se šlechta dala na cestu, z časti koňmo, z časti pěšky. Nad hromadou hlav lidských v temnu se leskly šavle, píky i vidle železné.

Pan Volodyjovskij podíval se na svůj houf, rozdělil ho a na rozličné strany rozeslal a sám se zhytlem rozejel se ku předu.

Jízdní byli v čele, pěší za nimi táhli k Volmontovicům, aby se a Butrymy spojili. Bylo kolem desáté hodiny večerní, noc byla jasná, měsíce ještě nebyl zašel.

Ti ze šlechty, kteréž byl hetman z vojenského tábora domů poslal, sešli se v řadu; ostatní, zejména pěší nešli v řadu, lomozíce zbraněmi, hovoříce i zpívající hlasitě a proklínající chýlemi Kmitie, který je ze sladkého spaní vyburcoval. Tak došli až pod Volmontovice, kdež se před nimi ozbrojený houf objevil.

— Stůj! Kdo to? voláno z onoho houfu.

— Gaštovtové!

— My jsme Butrymové a Domaševičové.

— Kdo vás vede? zeptal se pan Volodyjovskij.

— Józva Beznohý, k službám pana plukovníka.

— Máte zprávy?

— Do Lubiče ji unesi. Přesli přes bahna, aby přes Volmontovice nemusili.

— Do Lubiče? zeptal se pan Volodyjovskij udiven. Což on se tam myslí bránit? Vždyť přece Lubič není pevnost.

— Spolehá ve svou sílu. Je přím asi dvě stě lidí. Chce die všeho také z Lubiče odvézt, co se dá. Mají s sebou vozy a mnoho koní. Die všeho neví, že se naši z vojny vrátili, neboť směle si počíná.

— Nu, dobrá! řekl pan Volodyjovskij. To se nám nevymkne. Mnoho-li máte pušek?

— My Butrymové máme asi 30, Domaševičové dvakrátě tolik ručnic.

— Dobře. Nechtě padesát lidí s ručnicemi jde bránit přechod přes bahna. Rychle! Zhytek půjde se mnou. Na sekery pamatujte!

— Podle rozkazu.

Nastal ruch; Józva Beznohý odvedl malý oddíl k bahnům.

Zatím přijelo několik Butrymů, kteří prve rozslání byli, aby jinou šlechtu přivedli.

— Goševiče není vidět? zeptal se pan Volodyjovskij.

— Ach, to ráčíte být vy, pane plukovníku! Chvála Bohu! svolali nové přibylí. Goševičové již jdou, alyšeli jsme je v lesu. Ráčíte vědět, že ji unesi do Lubiče?

— Vím! Neodjede s ní daleko.

— Kmitie nepočítal s jedním z nebezpečí své smělé výpravy, nevědal, že množství šlechticů se právě domů z vojny vrátilo. Soudiv, že jsou zástěnků tak prázdné, jako byly za časů prvního jeho pohybu z Lubiče; ale zatím nyní, podléhá a Goševiči, bez Stakjanů, kteří nemohli v té chvíli se dostavit, mohl pan Volodyjovskij proti němu vyvést na 300 šavli, a to lidí rovněž boji uvěřících a v nápašech vyvičených.

Stále více šlechty se sjíždělo do Volmontovic. Přiblížili konečně i

Goševičové, po nichž se dosud všichni byli ohlíželi. Pan Volodyjovskij zřídil si šik, a srdce v něm přímo rostlo při pohledu na rychlost a lehkost, s jakou stáli v pravidelných řadách. Pan Volodyjovskij těšil se i z toho, že brzo své lidi dále povede.

Spěchali k Lubiči tímže borem, jímž druhdy Kmitie projížděl. — Bylo už hodné po půl noci. Měsíc osvětloval les, cestu i bojovníky, bledě jeho paprsky lámaly se na ostří pik a na šavlech.

Šlechta po tichu hovořila o neobyčejné příhodě, jež je vyvolala z loží.

— Chodili tudy rozmanití lidé; řekl jeden z Domaševičů — myslíme jsme, že to jsou aběhové, ale to patrně byli jeho vyzvědači.

— Každodenně cizí žebraři chodili do Vodoktů jakoby pro almužnu — odpověděl druhý.

— A jací vojáci jsou při Kmitievi?

— Čeleď z Vodoktů říká, že Kozáci. Dozajista se Kmitie s Chovanským nebo s Žoltareňkou spojil. Dosud byl zbojníkem a teď už ovidivním zrádcem.

— Jak by mohl až sem Kozáky přivést?

— S tak velkým počtem není snadno se prosmyknout. Ten neb onen náš prapor by ho byl na cestě zadržel.

— Mohl jít po lesích — a pak, což málo pánů se obklopuje dvorskými Kozáky? Kdo je od nepřátel rozezná? Jestli se jich kdo zeptá, odpoví, že ve dvoře slouží.

— Ten se bude bránit! pravil jeden z Goševičů, je to člověk statečný a rozhodný, ale náš plukovník si s ním bude vědět rady.

— Butrymové také si přísahali, že jim odtud živý ujtí nesmí. — Oni jsou proti němu nejvíce rozeznáni.

— Tak! Ale jestliže ho rozeznají, na kom pak budou žádati náhradu za křivdy, jež utrpěli? Lépe nechati ho na živu a spravedlnosti ho odevzdati.

— Ale, teď myslit na soudy, když všichni ztratili hlavy. Je-li pak vám známo, že i se strany švédské hrozí vojna?

— Pán Bůh rač chránit! Moševská moc a Chmelnicki! Ještě Švédové k tomu a poslední chvílika Republie nadešla.

Tu se pan Volodyjovskij, jenž napřed jel, obrátil a řekl:

— Ticho, pánové!

Šlechta umkla, Lubič bylo již vidět. Za čtvrt hodiny byli u dvora. Všecka okna byla osvětlena, světlo padalo až do nádvoří, jež bylo přeplněno ozbrojeným lidem a koni.

Nikde žádné stráže, nikde stopa po opatrnosti, patrně spoléhal pan Kmitie přesvědčení ve své síle. Přiblíživ se ještě více poznal pan Volodyjovskij na první pohled Kozáky, s nimiž se tolik nabojoval ještě za živobytí velkého Jeremia a později pod Radzivillem, i zahučel si z ticha:

— Jsou-li to cizí Kozáci, pak ten zbojník přebírá míru.

Prohlížel dále, zadržev celý oddíl. Na nádvoří byl veliký shon. Jedni Kozáci svítili pochodněmi, jiní běhali na všechny strany, vycházeli a vraceli se, vynášeli nejrozličnější věci, balili do beden a bedny na vozy nakládali, jiní vyváděli koně ze stájí a dobytek z chlévů, křik a volání, rozkazy ozývaly se ze všech stran. Světlo pochodní svítilo jakoby na svatojanské stěhování do nového majetku.

Křištof Domaševič, starší mezi Domaševiči, přiblížil se k panu Volodyjovskému:

— Račte se podívat! řekl — celý Lubič chce sebrati na vozy.

— Neodvaze — odpověděl pan Volodyjovskij — ani Lubič, ani vlastní kůži. Nepoznávám však Kmitie. Je přece voják zkušený — a zde nikde jediné stráže.

— Proto, že má s sebou velkou moc. Máu za to, že má asi tři sta lidí. Kdybychom se nebyli z vojny vrátili, byl by mohl za bilého dne i s vozy projít všemi zástěnkami.

— Dobrá! odpověděl pan Volodyjovskij. Vede do dvora jen tato jediná cesta!

— Ta jediná. Ze zadu jsou rybníky a bahna.

— To je dobře! S koni dolů! pánové!

Šlechta poslušna rozkazů ihned se sedel seskočila, píky šiky sešvěly se v dlouhou řadu a počaly obklopuvati dům i velká hospodářská stavení.

Pan Volodyjovskij s hlavním oddílem se přiblížil přímo k vratům.

— Čekejte na povel! řekl z ticha. Nestřílejte před povel! — Jen nemnoho kroků dlelo šlechtu od vrat, když ji ze dvora šlehli. Několik lidí skočilo hned k plotům a pohlíželo do tmy. Několik hlasů zvolalo:

— Kdo to? Kdo jste?

— Stůj! vykřiknul pan Volodyjovskij. Palte!

Rány ze všech ručnic, co jich šlechta měla, rázem zahoukly; ale ještě nedozněla ozvěna jejich, když pan Volodyjovskij znovu povel:

— Útokem!

— Bít! Zabít! křičeli laudanskí, vrhající se ku předu jako rozvodněná bystřina.

Kozáci odpověděli výstřelem, leč nevěli už času nabíjeti podruhé. Šlechta udeřila na vrata, která se ihned skácela. Boj rozrušil se na dvoře mezi vozy a bednami. První mezi zápasícími byli Butrymové, nejpředší v zápasu ručním a nejrozeznější proti panu Kmitievi. Šli jako stádo kaněk mladým houštím, lámající, drtící a ničící vše, co jim bylo v cestě; za nimi šli Domaševičové a Goševičové.

Lidé Kmitievi bránili se statečně za vozy i na volné prostore, počali střeliti ze všech oken domu i se střechy, ale rány byly neúčinné, neboť pochodné podupány shasly a nebylo lze rozeznati vlastní lidi od nepřátel. Po chvíli byli Kozáci vypuzeni z nádvoří k domu a k stájím a rozlehl se křik, volání o smilování. Šlechta triumfovala.

— Ale když na dvoře osamotněla, oživil oheň z domu. Všecka okna zaježila se hlavněmi ručnicemi a kulky z ručnic jako krupobití sypany se do dvora. Největší část Kozáků se utekla do domu.

— Pod střechu! ke dveřím! zvolal pan Volodyjovskij.

Při samých stěnách rány z ručnic neměly účinku. Postavení obléhající však bylo těžké. Útok na okna nebylo možno ani pomyslit, neboť tam by je byla přivítala palba přímo do tváří mifená.

Pan Volodyjovskij povel k útoku na dvěře. Ale i to nebylo snadné. Dvěře byly z těžkých dubových foken, pobitých velikými hřebíky, o něž se otupovaly sekery, nemohouce dřeva zasáhnouti.

Nejsilnější lidé čas od času celou tíhou svých těl se o dvěře opřeli, aby je z veřejí vyvrátili, ale marně. Dvěře opřeny byly z vnitřka železnou závorou a kromě toho byly nyní dobře zataraseny. Butrymové všeho toho nedbali a dobývali se vytrvale. Na dvěře vedouce do domu se strany doráželi Domaševičové a Goševičové.

Když celou hodinu marně o vyprávění dveří byli usilovali, vystrídali se lidé při sekerách. Na některých místech objevily se otvory, ale v těch ihned se ukázaly hlavní ručnice. Houkaly opět rány. Dva z Butrymových padli s prostřelenými prsou, ale ostatní ještě vášnivěji útočili.

Z rozkazu pana Volodyjovského zataraseny byly otvory pokud bylo možno, když tu od cesty se ozvaly nové výkřiky. Stakjanové přicházeli na pomoc a s nimi ozbrojení sedláci z Vodoktů.

Příchod nové posily obléžené patrně zalekl, neboť ihned jakýs hlas počal hřimavě za dveřmi volati:

— Stůjte! Nedorážejte! Slyšte. Stůjte, u sta dábů! Promluvme si.

Volodyjovskij poručil ustati v práci a zeptal se:

— Kdo mluví?

— Praporečník oršanský, Kmitie! zněla odpověď. A s kým mluví já?

— Plukovník Michal Jiří Volodyjovskij.

— Čelem! ozval se hlas za dveřmi.

— Není čas na vítání. Co chcete?

— Můž více by slušelo ptáti se, co vy chcete? Neznáte mně, já znám vás... proč mne napadáte?

— Zrádce! rozkřiknul se pan Michal. Se mnou jsou lidé laudanskí, kteří se z vojny vrátili, a ti mají s sebou děťovány pro nás!

— A pro krev nevinné prolitou i za tu pannu, kterou jsi teď unesl! A víš, co to je raptus pusl-lae? Teď hlavu polož!

Na chvíli zavládlo mlčení.

— Nenazval bys mne zrádcem podruhé, řekl Kmitie — kdyby nebylo dveří, jež nás dělí.

— Otevři je tedy, nebráním ti v tom!...

— Prve ještě nejeden dlouhán laudanský nohama zaklepe. Nedostanete mne živého.

— Tedy zdechliho tě za hlavu vyvléčeme. Nám je vše jedno.

— Slyš mne dobře a zapamatuj, co pravím. Jestli nás nenecháte, — mám už po ruce soudek prachu a doutnačej lunt — dům a vše kolem do povětří vyhodím. Pojďte si nyní pro mne.

Mlčení nyní trvalo déle. Pan Volodyjovskij marně hledal odpověď. Šlechta ulekutá na sebe pohlížela. Ve slovech Kmitieových bylo tolik divoké energie, že hrozě jeho všichni uvěřili. Celé vítězství mohlo být jednou jiskrou rozváto v prach a šilvilčevna ztracena býti mohla na věky.

— Pro Boha! zahučel jeden z Butrymů — je to klený člověk. Je s to to učinit.

Náhle panu Volodyjovskému připadla, jak se zdálo, šťastná myšlenka.

— Je jiný způsob! zvolal. — Pojď se mnou, zrádce, na souboj na šavle. Jestli mne porazíš — odjedeš svobodně.

Chvilí nebylo žádné odpovědi. Srdce laudanských nepokojně tloukla.

— Na šavle? zeptal se konečně Kmitie. — To může být.

— A jestli tehof neobehází, také bude!

— Slovo šlechtické, že odjede svobodně?

— Slovo...

— Není možná! vykřiklo několik Butrymů.

— Ticho, pánové, u sta dábů! zahoukl pan Volodyjovskij — nechechte-li, pak at vás prachem vyhodí.

Butrymové umkli a po chvíli jeden z nich řekl:

— Staň se tak, jak ráčíte chtít!

— Nuže jak? zeptal se posměšně Kmitie. Sedokabátnici se shodli!

— A přísahnou na meče, jestli chcete.

— At přísahají.

Dohromady, pánové, dohromady — volal pan Volodyjovskij na šlechtu, stojící u stěn a obklopující celý dům.

Po chvíli všichni se shromáždili před hlavními vraty, zpráva, že chce Kmitie dům prachem vyhoditi, se byla ihned mezi nimi rozšířila. Stáli jako zkamenělí. Ale pan Volodyjovskij za hlubokého ticha již promluvil:

— Veškeré přítomné zde pány za svědky běhu, že jsem pana Kmitie, praporečníka oršanského, vyzval na souboj a to že jsem mu přislíbil, že svobodně odjede, jestli že mne přemůže, a v tom že vy mu překážeti nebudete, což na rukojeti svých mečů přísahnouť musíte při Bohu Nejvyšším a při svatém Kříži...

— Počkejte ještě — zvolal Kmitie — volně se všemi lidmi odjedu a pannu s sebou vezmu.

— Panna zde zůstane — odpověděl pan Volodyjovskij — a lid k šlechtě půjde do poddanství.

— Není možná.

— Tedy se prachem vyhodí. My jsme ji už oželeli, a pokud jde o lidi, zeptej se jich, co jim je milejší...

Opět ticho.

— Staň se tak — řekl po chvíli Kmitie. Neumou-li ji dnes, tedy za měsíce. Váš je přede mnou pod zem neskrýjete. Přísahajte!

— Přísahajte! opakoval pan Volodyjovskij.

— Přísaháme při Bohu Nejvyšším a při Kříži svatém. Amen!

— Nuže, vyjděte! Ven, pane! řekl pan Michal.

— Pospěcháte na onen svět?

— Dobře! Dobře! Jen rychle. Železné závory, jimž dvěře byly uzavřeny, zaprástěly a zaskřípaly.

(Pokračování)

Dr. B. DIENSTBIER
Český zubní lékař

Počet 4, 715 City National Bank
(10. a 12. ulice)
Vst. nově otevřeno
Dne 1914. 14. St. Tel. Doug 4005
Hlasujte při 25. srp. 1914. v
Volbě do městské rady

VRÁZ PŘEDNÁŠETI BUDE O NYNEJŠÍ VÁLCE VŠE VROPSKÉ A O JEJÍM VÝZNAMU PRO NÁS NÁROD ČESKO-SLOVANSKÝ!

Přednášky doprovázeny s více jak 200 obrazy z Belgie, Francie, Anglie, Ruska, Srbska, Černé Hory a Balkánu vůbec a z naší staré vlasti, atd., atd.

Pořad nejbližších přednášek jest tento:

Ve čtvrtek, dne 19. listopadu, v Dodge, Neb.
V pátek, dne 20., Howell, Nebr.
V sobotu, dne 21., Clarkson, Neb.
V nedělí, dne 22., ve Schuyler, Neb.
V úterý, dne 24. listopadu, Morse Bluff, Neb.
Ve středu, dne 25. listopadu, snad v Prague, Neb.
Ve čtvrtek, 26. listopadu, snad v Brainard, Neb.
V sobotu, dne 28. listopadu, v Ord, Neb.

V St. Paul, Neb., v pondělí 30. list., pak v Comstock, Germanum, Exeter, Crete, Milligan. Ve Wilber, v sobotu, dne 15. prosince 1914, dále Table Rock, Odell, načež odjede pan Vráz přednáseti do českých osad v Kansasu. 16-4.

Velký Podzimní Výběr

polního náradí za mírné ceny.

Pumpy, kádě, větráky, gas. motory všeho druhu.
John Deer — rozhrasovače mrvy
John Deer — vozy
John Deer — velké kočáry
John Deer — Marshall skládače na obilí
John Deer — sedací a chodící pluhy
John Deer — drobné korny
Sandwich a Marshall "superior" secí stroje
"Owatonna a want brand"
Hana a Molin kočáry
Newton vozy a Columbus vozy.

Přijďte si prohlédnouti rozsáhlý náš závod — dáme Vám dobré ceny. — V úctě 10-15

Blatný Implement Co.

Bruno, Neb.

Frank Svoboda

Umělecký závod

POMNÍKOVÝ

Největší

sklad pomníků

ve Spojených Státech

1215-25 So. 13th Str.

OMAHA, NEBR.

Phones:

Office: Douglas 1872.

Residence: Douglas 5216.

THE MERCHANTS NATIONAL BANK

OF OMAHA, NEB.

UNITED STATES DEPOSITORY

Capital \$500,000.00. Surplus and profits, \$700,000.00.

The Merchants National

Banka otevřela spořitelni

oddělení a bude platiti na

uložené peníze 3 procenta

úroku ročně - - - - -

Choeme a vámi obchodovat

1914

LUTHER DRAKE, FRANK T. HAMILTON,

President. Vice-President.

FRED F. HAMILTON

R. H. MILLER,

C. R. DUGDALE,

Cashier.

Asst. Cashier.

Asst. Cashier.